

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 31.5.2018
COM(2018) 379 final

2018/0204 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела („връчване на документи“)

{SEC(2018) 272 final} - {SWD(2018) 286 final} - {SWD(2018) 287 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Една от задачите на ЕС е развитието на европейско пространство на правосъдие по граждански дела въз основа на принципите на взаимно доверие и взаимно признаване на съдебни решения. Областта на правосъдието изисква трансгранично съдебно сътрудничество. За тази цел, както и за да се улесни гладкото функциониране на вътрешния пазар, ЕС прие законодателство относно трансграничното връчване на съдебни документи¹, както и относно сътрудничеството при събирането на доказателства². Тези инструменти са от основно значение за регулирането на съдебната помощ по граждански и търговски дела между държавите членки. Общата им цел е да осигурят ефективна рамка за трансгранично съдебно сътрудничество. Те замениха предишната международна по-тромава система на Хагските конвенции³ между държавите членки⁴.

Това законодателство в областта на съдебното сътрудничество има реално въздействие върху ежедневието на гражданите на ЕС, независимо дали те действат в качество на частни лица или стопански субекти. То се прилага в съдебни производства с трансгранично значение, в които безпроблемното му функциониране е абсолютно необходимо, за да се осигури достъп до правосъдие и справедлив процес (напр. липсата на надлежно връчване на документа за образуване на производство е безспорно най-често срещаното основание за отказ за признаване и изпълнение на съдебни решения⁵). Ефикасността на рамката за международна съдебна помощ оказва пряко въздействие върху начина, по който гражданите, участващи в такива трансгранични спорове,

¹ Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела („връчване на документи“) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1348/2000 на Съвета (ОВ L 324, 10.12.2007 г., стр. 79).

² Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела (ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 1).

³ Хагска конвенция от 15 ноември 1965 г. за връчването в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела; Конвенция от 18 март 1970 г. за събиране на доказателства в чужбина по граждански или търговски дела.

⁴ Регламентите се прилагат във всички държави от ЕС с изключение на Дания. На 19 октомври 2005 г. Дания сключи паралелно споразумение с Европейската общност относно връчването на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, по силата на което разпоредбите на Регламента относно връчването на документи и мерките в негово изпълнение се прилагат и за Дания. Споразумението влезе в сила на 1 юли 2007 г. Вж. ОВ L 300, 17.11.2005 г., стр. 55 и ОВ L 120, 5.5.2006 г., стр. 23.

⁵ Проучване за оценка на националните процесуални закони и практики от гледна точка на въздействието им върху свободното движение на съдебни решения и върху равностойността и ефективността на процесуалната защита на потребителите съгласно законодателството на ЕС за защита на потребителите (извършено от консорциум, ръководен от MPI Люксембург) — окончателен доклад, приет през юни 2017 г., достъпен на <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>, стр. 60—61. Наричано по-нататък „Проучването на MPI от 2017 г.“.

възприемат функционирането на съдебната система и върховенството на закона в държавите членки.

Доброто сътрудничество между съдилищата също е необходимо условие за правилното функциониране на вътрешния пазар. През 2018 г. около 3,4 милиона граждански и търговски съдебни производства в ЕС са имали трансгранично значение⁶. По повечето от тези дела (а именно тези, при които поне една от страните пребивава в държава членка, различна от държавата членка, в която се провежда производството) съдилищата често прилагат Регламента относно връчването на документи няколко пъти в хода на производството. Това се дължи на факта, че често трябва да се връчват официално и други документи (като например решенията за прекратяване на производството) в допълнение към документа за образуване на производството. Освен това прилагането на Регламента относно връчването на документи не се ограничава само до производства пред гражданските съдилища, тъй като приложното му поле обхваща също така и „извънсъдебни“ документи, чието връчване може да е необходимо при различни извънсъдебни процедури (напр. в случаи на наследяване пред нотариус или в производства по семейноправни спорове пред публичен орган) или дори при липсата на свързано със случая съдебно производство.

В Регламент (ЕО) № 1393/2007 се предвиждат ускорени канали и единни процедури за предаване на документи от една държава членка на друга за целите на връчването във втората. В регламента се предвиждат определени минимални стандарти за закрилата на правата на защита (например членове 8 и 19) и се установяват единни правни изисквания за пряко трансгранично връчване на документ по пощата.

Комисията прие доклад относно практическото действие на Регламента относно връчването на документи през декември 2013 г.⁷ В този доклад се стига до извода, че като цяло регламентът се прилага задоволително от страна на органите на държавите членки. В него обаче също се прави заключението, че растящата съдебна интеграция на държавите членки, в които премахването на екзекватурата (междинна процедура) се е превърнало в общо правило, разкрива някои от ограниченията на регламента. По тази причина докладът имаше за цел да насърчи широк обществен дебат относно ролята на регламента в областта на гражданското правосъдие в ЕС и начина, по който връчването на документи може да бъде допълнително подобро. В съответствие с това прилагането на регламента бе оценено подробно през последните няколко години чрез проучвания, доклади на Комисията и обсъждания в рамките на Европейската съдебна мрежа⁸. През 2017 г., с цел подпомагане на полезни, цялостни и актуални анализи и

⁶ Тази цифра отразява приблизителните изчисления, съдържащи се в икономическото проучване на Deloitte, придружаващо оценката на въздействието. Приблизителните изчисления се основават на данни от Евростат, Европейската комисия за ефикасност на правосъдието към Съвета на Европа (CEPEJ) и Европейската комисия, както и на информация, събрана по време на интервютата. Проучването (наричано по-нататък „икономическото проучване“) беше възложено на Deloitte по договор № JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (2017/07). Заключителният доклад все още не е публикуван.

⁷ COM(2013) 858 final от 4.12.2013 г.

⁸ Вж. подробен списък на тези оценки на стр. 15—17 от доклада за оценка в приложение 8 от оценката на въздействието, приложена към настоящото предложение, SWD (2018) 287 final.

заклучения относно практическото действие на регламента (в допълнение към констатациите от други оценки), Комисията извърши оценка за регулаторна пригодност (REFIT), в съответствие с насоките за по-добро регулиране, за да оцени действието на инструмента съгласно петте ключови задължителни критерии за оценка — ефективност, ефикасност, целесъобразност, съгласуваност и добавената стойност от ЕС.

Констатациите от оценката по REFIT бяха използвани като основа за определянето на проблема в оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение. Основните заключения са изложени по-долу.

Що се отнася до традиционния начин за предаване на документ в друга държава членка за целите на връчването — предаване чрез т.нар. предаващи и получаващи органи — оценката показва, че този начин за предаване не функционира оптимално, тъй като все още работи по-бавно и по-неефикасно от очакваното. Въпреки че създаването през 2000 г. на новите структури въз основа на инструмента на ЕС доведе до видимо намаляване на времето за изпълнение на исканията в сравнение с предишния работен процес по Хагските конвенции, предложените в регламента срокове редовно не се спазват. По-специално не се използва напълно потенциалът, предоставен от последните технологични постижения. Въпреки че формулировките в регламента са неутрални по отношение на технологиите, на практика не се използват съвременни комуникационни канали. Това отчасти се дължи на стари навици на работа, отчасти на пречки от правен характер и отчасти на липсата на оперативна съвместимост на националните информационни системи. В оценката на въздействието се заключава, че в този контекст може да се постигне значително подобрение с малко инвестиции, като за основа се използват продуктите и правните стандарти на ЕС, които вече съществуват.

Що се отнася до алтернативните способи на предаване и връчване на документи, предоставящи преки канали за връчване на документи на територията на други държави членки, в оценката се заключава, че въпреки че тези способности предоставят по-удобни решения за подпомагане на трансграничните съдебни производства, те могат да бъдат подобрени : връчването по пощата (член 14), предвидено в регламента, е популярен, бърз и сравнително евтин начин документът да стигне до адресата, но не е много надежден и има висок процент на неуспех. Т.нар. пряко връчване по член 15 от регламента представлява надеждно решение, но достъпът до него е ограничен. По този въпрос, предложението прави целенасочен принос с цел да се подобри ефикасността на съществуващите способности. Освен това регламентът допълва списъка на алтернативните способности за трансгранично предаване и връчване на документи с електронното връчване, което ще въведе виртуален еквивалент на разпоредбата за връчване по пощата, предвидено в регламента.

Подобряването на съществуващите канали за предаване и връчване в регламента ще бъде извършено успоредно с укрепването на правата на защита на адресата. Целенасочени действия ще помогнат да се сложи край на несигурността относно упражняването на правото на отказ (член 8) или разпоредбите относно неприсъствените решения (член 19).

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение е тясно свързано с предложението за изменение на Регламента относно събирането на доказателства. Двете предложения са представени заедно от Комисията и съставляват един пакет за модернизиране на съдебното сътрудничество по граждански и търговски дела.

Предложението е съгласувано със съществуващите инструменти на ЕС, приети в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси. В действителност регламентът допринася за ефективността на тези инструменти при осигуряването на безпроблемно движение на съдебните решения в рамките на ЕС: докато тези инструменти на ЕС определят надлежното връчване на документа за образуване на производството за необходимо условие за признаването и изпълнението на съдебни решения, постановени в други държави членки, Регламентът относно връчването на документи създава рамката, в която се извършва това надлежно връчване.

- **Съгласуваност с другите политики на ЕС**

В Програмата на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г. се изтъква, че за да се укрепи взаимното доверие между съдебните системи на държавите членки, следва да се проучи необходимостта да се укрепят процесуалните права в гражданското производство, например що се отнася до връчването на документи⁹. Целта за подобряване на рамката за съдебно сътрудничество в ЕС също така е в съответствие с целите на Комисията, изложени в стратегията за цифровия единен пазар¹⁰: в контекста на електронното управление стратегията изразява необходимостта от повече действия за модернизиране на публичната (включително съдебната) администрация, постигане на трансгранична оперативна съвместимост и улесняване на доброто взаимодействие с гражданите.

В съответствие с това Комисията се ангажира в своята работна програма за 2018 г. да подготви предложения за изменение на Регламента относно събирането на доказателства и Регламента относно връчването на документи¹¹.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

Правно основание

Правното основание е член 81 от Договора за функционирането на Европейския съюз (съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси с трансгранично значение). Букви б) и г) на параграф 2 от този член предоставят на ЕС правомощия да приема мерки, по-специално когато това е необходимо за правилното функциониране на

⁹ „Програма на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г.: укрепване на доверието, мобилността и растежа в Съюза“, C(2014)144 final, стр. 8.

¹⁰ COM(2015) 192 final, 6.5.2015 г., стр. 16.

¹¹ Работна програма на Комисията за 2018 г. — Програма за по-обединена, по-силна и по-демократична Европа, COM(2017) 650 final от 24.10.2017 г., приложение II, точки 10 и 11.

вътрешния пазар, целящи да осигурят трансгранично връчване на съдебни и извънсъдебни документи.

- **Субсидиарност**

Целта на политиката в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси винаги е била да се създаде истинско пространство на правосъдие, в което съдебните решения циркулират свободно и правата, придобити съгласно правния ред на една държава членка, се признават трансгранично в ЕС без излишни пречки. Този подход се основава на твърдото убеждение, че без истинско пространство на правосъдие свободите, на които се основава единният пазар, не могат да бъдат изцяло оползотворени.

Проблемите, които трябва да бъдат решени посредством инициативата, възникват при трансгранични съдебни производства (които по дефиниция са извън обсега на националните правни системи) и произтичат от недостатъчното сътрудничество между съответните органи и служители на държавите членки или от недостатъчната оперативна съвместимост и съгласуваност между националните системи и правни контексти. Правилата в областта на международното частно право се кодифицират в регламенти, тъй като това е единственият начин да се гарантира желаната еднородност на нормите. Въпреки че по принцип нищо не пречи на държавите членки да цифровизират начина си на общуване, предишен опит и прогнози за това какво ще се случи без действия от страна на ЕС показват, че напредъкът ще бъде много бавен и че дори когато държавите членки предприемат действия, оперативната съвместимост не може да бъде гарантирана без законодателна рамка на ЕС. Целта на предложението не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки и може да бъде постигната само на равнището на Съюза.

Добавената стойност от ЕС се състои в допълнително подобряване на ефикасността и бързината на съдебните производства чрез опростяване и ускоряване на механизмите за сътрудничество по отношение на връчването на документи и оттам в подобряване на правораздаването по граждански дела с трансгранично значение.

- **Пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност, тъй като се ограничава стриктно до необходимото за постигането на залегналите в него цели. То не засяга различните национални режими за връчване на документи, уредени в различните правни системи. Макар че се нарича регламент „относно връчването на документи“, в действителност основната цел на неговите разпоредби е да се създадат единни способности за предаване на документи от една държава членка на друга за целите на връчването на тези документи в тази друга държава членка.

Оценката на въздействието, която придружава предложението, показва, че ползите от предложението оправдават разходите за него, както и че предлаганите мерки са пропорционални.

- **Избор на инструмент**

Регламентът установява общ набор от процедури за всички държави членки, което е изключително важно за осигуряване на успешното връчването на документи при трансгранични производства. Регламентът по този начин допринася за гарантиране на правната сигурност на процедурата, тъй като понастоящем всички държави членки следват едни и същи стъпки, общи крайни срокове и използват единни формуляри-образци. Регламентът също така даде възможност да се събере цялата налична информация в държавите членки и централизира тази информация в портала за електронно правосъдие. Това спомогна за координацията между държавите членки. Като цяло регламентът значително спомогна да се ускорят трансграничните производства, като повиши значително тяхната ефективност и ефикасност.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Резултатите от последващата оценка на Регламент (ЕО) № 1393/2007, която придружава оценката на въздействието, могат да бъдат обобщени, както следва.

Прилагането на регламента е спомогнало за подобряване на ефективността на връчването на документи. Въпреки това, според някои от събраните доказателства, регламентът все още води до някои проблеми, като например закъснения или объркване за страните по спора. Поради това регламентът не е постигнал в пълна степен своите общи, конкретни и оперативни цели.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Както бе упоменато в точка 1 от обяснителния меморандум, прилагането на регламента бе оценено задълбочено през последните няколко години чрез проучвания, доклади на Комисията и обсъждания в рамките на Европейската съдебна мрежа¹².

В допълнение към тези оценки Комисията проведе подробна консултация със заинтересованите страни. Една обща обществена консултация от 8 декември 2017 г. до 2 март 2018 г. обхвана както Регламент (ЕО) № 1393/2007, така и Регламент (ЕО) № 1206/2001. Бяха получени общо 131 становища (най-вече от Полша, следвана от Германия, Унгария и Гърция). На две специални заседания на Европейската съдебна мрежа бяха разгледани практическите проблеми и възможните подобрения на Регламента относно връчването на документи и на Регламента относно събирането на доказателства. На 4 май 2018 г. бе проведена специална среща с правителствени експерти на държавите членки. Накрая, на 16 април 2018 г. бе организиран семинар, в който участваха специално подбрани заинтересовани страни, обръщащи особено

¹² Вж. подробен списък на тези оценки на стр. 15—17 от доклада за оценка в приложение 8 от оценката на въздействието, приложена към настоящото предложение, SWD (2018) 287 final.

внимание на въпросите, свързани с трансграничните съдебни производства. Резултатите от тази оценка бяха като цяло положителни.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Експертната група относно модернизацията на съдебното сътрудничество по граждански и търговски дела проведе шест заседания между януари и май 2018 г.¹³ Две подробни сравнителноправни проучвания бяха проведени във връзка със законодателството и практиките на държавите членки по отношение на връчването на документи, за да се установят проблемите, които могат да възникнат при прилагането на регламента¹⁴.

- **Оценка на въздействието**

Настоящото предложение се подкрепя от оценка на въздействието, представена в придружаващия работен документ на службите на Комисията SWD(2018) 287.

Комитетът за регулаторен контрол прегледа проекта за оценка на въздействието на заседанието си на 3 май 2018 г. и на 7 май 2018 г. даде положително становище с коментари. ГД „Правосъдие“ взе под внимание препоръките на Комитета и в доклада се описва по-добре връзката между двете инициативи в областта на съдебното сътрудничество (настоящата и тази за изменение на Регламент (ЕО) № 1206/2001). Описанията на основните проблеми и на базовия сценарий бяха допълнени. Обяснението по отношение на принципа на субсидиарност в инструмента и на добавената стойност от ЕС също беше подобро. Освен това заключенията на доклада за оценка по отношение на ефективността бяха доразвити и частта, съдържаща оценка на вариантите на политика бе съсредоточена върху основните елементи, а анализът на по-малките проблеми беше преместен в приложенията.

В оценката на въздействието бяха разгледани няколко законодателни и незаконодателни варианта. Някои варианти бяха отхвърлени на ранен етап. Логиката, залегнала в пакета от мерки, който бе предпочетен в оценката на въздействието, е, че ефективността на регламента би била подобрена главно чрез намаляване на разходите и закъсненията. В него по-специално бяха изтъкнати две изменения, които се очаква да бъдат полезни: задължителната електронна комуникация между органите и

¹³ Подробният списък с експерти може да бъде намерен в регистъра на експертните групи на Комисията, достъпен на адрес: <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3561&newws>

¹⁴ Проучване на Комисията за сравнителноправен анализ на законодателствата и практиките на държавите членки във връзка с връчването на документи бе извършено от консорциум (Университета във Флоренция, Университета в Упсала и DMI), http://collections.internetmemory.org/haeu/20171122154227/http://ec.europa.eu/justice/civil/files/studies/service_docs_en.pdf. Комисията иницира проучване за оценка на националните процесуални закони и практики и въздействието им върху свободното движение на съдебни решения и върху равностойността и ефективността на процесуалната защита на потребителите съгласно законодателството на ЕС за защита на потребителите (извършено от консорциум, ръководен от MPI Люксембург) <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>.

улесняването на електронното и прякото връчване. Тези подобрения ще увеличат ефикасността и бързината на производството и ще намалят административната тежест за гражданите и предприятията. В оценката на въздействието се заключава, че използването на електронни комуникации за цифровизацията на съдебната власт ще донесе ползи под формата на опростяване и ускоряване на трансграничните съдебни производства и съдебното сътрудничество.

Предпочитаният пакет от мерки ще повиши правната сигурност чрез определяне на равнището на ЕС на приемливи алтернативни (заместващи) начини за връчване на документи по пощата, ако документът не може да бъде връчен лично на адресата. В такива случаи би имало по-голяма яснота по отношение на приеманите видове способности на връчване, както и ще може да се разчита на по-голяма съгласуваност на практиката във всички държави членки.

Пакетът също така улеснява достъпа до правосъдие и повишава правната сигурност, като включва мерки за подобряване на наличните инструменти за установяване на местонахождението на адресата на документа. Това ще способства за осигуряване на ефективно и бързо връчване на документи.

Пакетът от мерки, оценен спрямо базовия сценарий, предвижда задължителното въвеждане на специален единен документ, удостоверяващ получаването (обратна разписка), който трябва да се използва при връчване на документи по пощата по силата на регламента. Очаква се тази мярка да подобри качеството на пощенската услуга, като по този начин се намали броят на случаите, при които връчването е нередовно поради i) непълни обратни разписки или ii) неяснота относно самоличността на лицето, получило документите.

Пакетът въвежда също така нова мярка за улесняване на достъпа до пряко връчване на документи чрез разширяване на приложното поле на член 15 от регламента. Позволяването на пряко връчване на територията на всички държави членки както за i) предаващите органи, така и ii) за съдилищата, сезирани с производство в държавата членка, в която е издаден документът, ще доведе до по-пряко и бързо предаване на документи в сравнение с базовия сценарий.

В базовия сценарий регламентът не постига напълно целта за увеличаване на достъпа до правосъдие, а оттам и за защита на правата на страните. Може да се очаква пакетът от мерки да повиши предвидимостта на процедурата чрез изменение на разпоредбите на регламента относно задължението винаги да се предоставя информацията относно правото на отказ от приемане на документ посредством формуляр-образец, съдържащ се в приложение II, чрез удължаването на срока за упражняване на правото на отказ, както и чрез изясняването на ролята на съда в държавата, в която е издаден документът, при преценката на отказа (член 8 от регламента). Освен това вариантът, свързан с извършването на надлежна проверка от страна на съдилищата преди издаване на неprisъствено решение съгласно член 19 от регламента, също ще допринесе за намаляване на правната несигурност.

В оценката на въздействието се стига до заключението, че прилагането на пакета от мерки като цяло се счита за по-ефективно от базовия сценарий и че пакетът значително ще подобри правната сигурност.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Тъй като става въпрос за изменение на съществуващ законодателен акт, попадащ в обхвата на Програмата на Комисията за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT), Комисията разгледа възможности за опростяване и намаляване на административната тежест. Правото на Съюза, обхванато от настоящото предложение, се отнася за всички търговци, включително микропредприятията, поради което не се предвижда освобождаване за микропредприятия съгласно настоящото предложение

С предложението се създава рамка за съдебно сътрудничество в съответствие със стратегията за цифров единен пазар. Тя ще спомогне за повишаване на бързината и ефективността на трансграничните производства, като намали времето за изпращане на документи между органите и чрез намаляване на зависимостта от комуникациите на хартиен носител. Това ще гарантира сигурната електронна комуникация и сигурния електронен обмен на документи между ползвателите на децентрализираната информационна система и ще даде възможност за автоматично записване на всички етапи от процеса. Системата ще има също така защитни елементи, за да се гарантира, че само оправомощени участници с проверена самоличност могат да я използват.

Предложението ще намали пречките пред завеждането на трансгранични съдебни дела в целия ЕС с включването на необходимите инструменти за намиране на информацията относно настоящото местонахождение на адресата, ако инициаторът на връчването на документа не разполага с тази информация („неизвестно местонахождение“), или ако информацията, с която разполага, се окаже грешна.

Повишаването на ефикасността на пощенската услуга чрез въвеждането на специална единна обратна разписка ще подобри качеството на пощенската услуга и ще намали неоправданите разходи и забавяния. Ако в бъдеще бъде постигнат успех дори само в половината от случаите на връчване по пощата, в които сега съществуват проблеми с правната преценка на върнатите обратни разписки, биха могли да бъдат спестени 2,2 милиона евро годишно, сума, която понастоящем се губи за безрезултатно връчване по пощата чрез писмо.

Чрез изменение на разпоредбите относно процесуалните права на страните (член 8 и член 19 от регламента) в предложението също така се предлагат мерки във връзка с проблема с недостатъчната защита на ответника срещу последиците от постановено неприсъствено съдебно решение. Може да се очаква, че тези изменения ще доведат до намаляване на броя на случаите, в които се издават неприсъствени съдебни решения срещу ответници, пребиваващи в държава членка, които не са научили за делото, заведено срещу тях в чужбина. Съгласно приблизителните изчисления, съдържащи се в оценката на въздействието, намаляването на броя на неприсъствените съдебни решения

в ЕС с 10 % ще доведе до икономии до 480 000 000 EUR на година, поради това че гражданите ще харчат по-малко средства за съдебна защита.

- **Основни права**

В съответствие с Програмата на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г.¹⁵ Комисията гарантира, че в предложението се обръща внимание на необходимостта да се укрепят процесуалните права в гражданското производство, за да се повиши взаимното доверие между съдебните системи на държавите членки.

На първо място, предложението насърчава електронното връчване на документи, валидно съгласно регламента, като по този начин допринася за основното право на ефективна съдебна защита (член 47 от Хартата относно правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес). По този начин се признават различните видове потребности и ефикасни способи за връчване, тъй като страните ще бъдат свободни да дадат съгласието си за приемане на кореспонденция по електронен път при трансгранични производства. Този допълнителен способ на връчване, заедно с предложения принцип на „цифрово връчване по подразбиране“, се очаква да увеличи достъпа до правосъдие и също би спомогнал за ускоряване на производството. Освен това той ще намали разходите по връчването, както и възможността документите да не могат да бъдат връчени изобщо, ако се използват неефикасни способи на връчване.

Извършеното в предложението прецизиране на определенията и понятията ще доведе също така до намаляване на правната несигурност и ускоряване на производствата, обхванати от регламента. Предложението ще доведе до по-голяма яснота и предвидимост на процедурата за право на отказ от приемане от адресатите, по-добра защита на техните процесуални права, но също така ще предотврати злоупотребата с правото на отказ, като по този начин ще защити и правата на ищеца.

На второ място, предложението ще има положителни последици и върху правото на недискриминация (член 18 от ДФЕС). Предложението ще допринесе за осигуряване на равен достъп до правосъдие, тъй като държавите членки ще трябва да предоставят ефективен достъп на чуждестранни лица до инструменти, които са на разположение на тяхна територия за целите на търсене във връзка с неизвестен адрес. Това ще гарантира, че адресатът действително е получил документа. Освен това пакетът от мерки ще включва стандартни правни принципи относно възможността за използване на основания на фикция и алтернативни способи на връчване съгласно националното законодателство вместо способите съгласно регламента, когато адресатът е с местоживее в друга държава членка. Тези принципи имат за цел да се сложи край на настоящата несигурност и разпокъсаност при базовия сценарий, засягащи правата на страните в държавите членки. На последно място, пакетът от мерки също ще установи единен срок за отмяна на неприсъствено решение. Тези разпоредби ще допринесат за еднаквата защита на процесуалните права, независимо от държавата членка.

¹⁵ Програма на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г. — укрепване на доверието, мобилността и растежа в рамките на Съюза, COM(2014) 144 final, стр. 8.

Трето, предложената промяна в посока използването на електронни комуникации се очаква да окаже въздействие върху защитата на личните данни (член 8 от Хартата). Техническото изпълнение и функциониране на електронната инфраструктура ще бъдат определени и контролирани от самите държави членки дори ако инфраструктурата е частично разработена и финансирана на равнище ЕС. Тази инфраструктура следва да се основава на децентрализирана архитектура. Ето защо изискванията за защита на данните би следвало да се прилагат единствено на национално равнище за различните процедури.

Важни външни фактори по отношение на защитата на личните данни в контекста на предлагания пакет от мерки са:

- Общият регламент относно защитата на данните (ОРЗД)¹⁶, който се прилага от май 2018 г. и следва да насърчи осведомеността и своевременните действия за гарантиране на сигурността и целостта на бази данни, както и бързите реакции срещу нарушения на правото на неприкосновеност на личния живот в съдебната система; и
- постоянните заплахи за киберсигурността в публичния сектор. Очаква се опитите за атака срещу публични ИТ инфраструктури да продължат да нарастват и да засегнат също съдебните системи в държавите членки; тяхното въздействие може да се увеличи още повече в резултат на нарастващата взаимосвързаност на информационните системи (на национално равнище и на равнище ЕС).

Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване

В съответствие с точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г.¹⁷, в което трите институции потвърдиха, че оценките на действащото законодателство и на действащата политика следва да служат като база за оценки на въздействието на вариантите за по-нататъшни действия, регламентът ще бъде оценен и Комисията ще представи доклад на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет най-късно пет години след датата на прилагане. При оценката ще бъде извършена преценка на въздействието на регламента по места въз основа на показатели и на подробен анализ на степента, в която регламентът може да се счита за целесъобразен, ефективен, ефикасен, осигуряващ достатъчна добавена стойност от ЕС и съгласуван с други политики на ЕС. Оценката ще включва извлечени поуки с цел установяване на евентуални пропуски/проблеми или възможности за по-нататъшно подобряване на въздействието на регламента. Държавите членки ще предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.

¹⁶ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

¹⁷ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1—14.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма да има отрицателно въздействие върху бюджета на ЕС. Предложението няма да доведе до значителни разходи за националните администрации, а по-скоро ще доведе до икономии. Очаква се националните публични органи да се възползват от намалените разходи във връзка с пощенските услуги, от спестяването на време благодарение на по-ефикасното съдебно производство и от намалените административна тежест и разходи за труд.

Основните разходи за държавите членки ще възникнат от задължителното въвеждане на електронни комуникации между предаващите и получаващите органи. Оценката на въздействието, приложена към настоящото предложение, обаче показва, че тези разходи са значително по-малки от преките ползи, които се очакват от прехода от комуникации, при които се използва хартиен носител, към цифрови комуникации.

Програмата „Правосъдие“ и Механизмът за свързване на Европа (МСЕ) предлагат основните възможности за финансиране от ЕС в рамките на настоящите финансови програми. Програмата „Правосъдие“ (с бюджет за 2018 г. в размер на 45,95 милиона евро) подкрепя капацитета, свързан с изпълнението на съдебни решения и със средствата за правна защита, в държавите членки в областта на гражданското правосъдие, и нейните бъдещи приоритети за финансиране са съсредоточени върху тези елементи, които са от значение и за настоящата инициатива. МСЕ разполага с много по-голям бюджет (130,33 милиона евро през 2018 г.) и предлага финансова подкрепа за проекти в областта на информационните технологии, които улесняват трансграничното взаимодействие между публичните администрации, предприятията и гражданите. Той вече широко се използва за финансиране на цифровизацията и работата по електронното правосъдие в областта на гражданското правосъдие, включително за европейския портал за електронно правосъдие, интегрирането на официалните документи в националните системи за електронно управление и Системата за взаимно свързване на бизнес регистрите (BRIS). Както бе обявено на 2 май 2018 г., пакетът на многогодишната финансова рамка (МФР), посветен на приоритета за цифровата трансформация, включва 3 милиарда евро за частта за цифровите технологии на МСЕ, предназначени за финансиране на изграждането на инфраструктура за цифрова свързаност.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Ще бъде въведена солидна система за мониторинг на прилагането на регламента, включваща всеобхватен набор от качествени и количествени показатели и ясен и структуриран процес на докладване и мониторинг. Това е важно, за да се гарантира, че измененията се прилагат ефективно в държавите членки, както и за да се провери дали регламентът има успех при постигането на своите цели.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Член 1

С този член отчасти се изменя структурата на настоящата формулировка и се въвежда разграничение в приложното поле на регламента по отношение на съдебните и извънсъдебните документи. Настоящата формулировка на частта от разпоредбата, отнасяща до извънсъдебните документи, остава непроменена. Що се отнася обаче до съдебните документи, в предложението се уточнява, че регламентът се прилага във всички случаи, когато адресатът има местоживее в друга държава членка. По този начин с регламента се прави опит да се сложи край на сегашната лоша практика, при която на ответници в други държави членки се връчват документи на територията на държавата членка, в която е издаден документът, чрез алтернативни или основаващи се на фикции способи за връчване на документи, които се допускат от процесуалното право на държавата членка, в която е издаден документът, независимо че информацията за чуждестранния адрес на ответника е на разположение на съда или съдебния орган, сезиран с производството. Благодарение на новата формулировка на приложното поле съдилищата няма да могат изкуствено да поставят подобни хипотези извън приложното поле на регламента, като просто квалифицират връчването на документите като „вътрешноправно“.

Този по-висок стандарт, съгласно който всички случаи на връчване на документи задължително попадат в приложното поле на регламента, ако получателят има местоживее в друга държава членка, се прилага само за връчването на документите за образуване на съдебното производство. Връчването на препис от исковата молба — връчването на адресата на документа, с който се съобщава за образуването на съдебно производство в чужбина — има съществено значение за закрилата на правата на защита и поради тази причина следва да бъде подсилено с подходящи гаранции. Що се отнася до последващите случаи на връчване на съдебни документи в хода на съдебно производство, допълнителната защита е от по-малко значение. Това е така, защото предложеният нов член 7а може да се прилага за тези документи. Освен това националните законодателства могат да съдържат разпоредби, които задължават адресата да определи свой представител, посредством когото да му бъдат връчвани документи на територията на държавата членка, в която са издадени документите.

В параграф 2 се пояснява, че член 3в от регламента се прилага и в случаи, когато адресът на адресата е неизвестен.

В параграф 3 от този член се възпроизвежда текстът на съображение член 8 от сега действащия регламент, като по този начин се създава правна сигурност относно законодателния характер на тази разпоредба.

Член 3а

В този член се предвижда, че комуникацията и обmena на документи между изпращащите и приемащите органи се извършва по електронен път, посредством децентрализирана информационна система, включваща национални информационни

системи, свързани помежду си чрез сигурна и надеждна комуникационна инфраструктура.

Параграф 6 гарантира използването на алтернативни (традиционни) средства за комуникация в случай на непредвидена и изключителна неизправност в информационната система.

Въвеждането новия канал за комуникация и обмен на документи чрез информационната система също така предполага промени в членове 4 и 6.

Член 3в

В този член се предвижда, че държавите членки трябва да оказват помощ за откриване на местонахождението на адресата в друга държава членка. Предложението съдържа три алтернативни варианта, от които всяка държава членка трябва да осигури поне един на своята територия за лица, които предявяват правата си от други държави членки. Всяка държава членка трябва да уведоми Комисията кой от трите варианта ще предложи съгласно регламента. Трите варианта са: съдебна помощ чрез органи, определени от държавите членки; предоставяне на достъп до публични регистри, съдържащи данни за местоживеенето, чрез портала за електронно правосъдие; или предоставяне на подробна информация чрез портала за електронно правосъдие относно наличните инструменти за откриване на местонахождението на лица на тяхна територия.

Член 7а

В този нов член се признават съществуващите закони и практики в редица държави членки, съгласно които може да се изисква от страните в производството, имащи местоживеене в чужбина, да определят представител, посредством когото да им бъдат връчвани документи в хода на производството в държавата членка, където то се провежда. Този вариант ще бъде наличен едва след като на тази страна е бил надлежно връчен документът за образуване на производството. За да се предостави подходяща алтернатива на страните, за които такова задължение (търсене и заплащане на такъв представител в друга държава членка) би създавало непреодолими трудности, в регламента се предвижда алтернатива чрез използване на член 15а, буква б) относно електронното връчване на документи.

Член 8

Предложението подобрява процедурата относно правото на адресата да откаже да приеме документа, ако не е изготвен или преведен на подходящ език. Измененията са в съответствие с приложимата съдебна практика на Съда на Европейския съюз.¹⁸

Член 14

¹⁸ Решение на Съда от 16 септември 2015 г. по дело C-519/13, *Alpha Bank Cyprus*, ECLI:EU:C:2015:603; определение на Съда от 28 април 2016 г. по дело C-384/14, *Alta Realitat S.L.*, ECLI:EU:C:2016:316;

С предложението се въвежда задължение за доставчиците на пощенски услуги да използват специфичен документ, удостоверяващ получаването (обратна разписка) при връчване на документи по пощата съгласно регламента.

С параграф 3 от регламента се въвежда минимален стандарт относно лица, които се считат за допустими „заместващи получатели“, ако доставчикът на пощенски услуги не може да връчи документа лично на адресата. Решението се основава на член 14 от Регламент (ЕО) № 805/2004¹⁹ и от Регламент (ЕО) № 1896/2006²⁰, както и на решението на Съда на Европейския съюз по дело C-354/15, *Henderson*²¹.

Член 15

С тази разпоредба се разширява обхватът на съществуващия член в два аспекта: На първо място, съгласно него вече не се изисква заявителят да е заинтересован от производство, като по този начин се позволява на предаващите органи и съдилищата, сезирани с производството, да използват този начин на връчване. На второ място, прякото връчване ще бъде приложимо в бъдеще на територията на всички държави членки.

Член 15а

С предложението се въвежда електронното връчване на документи като допълнителен алтернативен начин на връчване съгласно регламента. В действителност тази разпоредба третира този вид връчване на документи като равностоеен на връчването по пощата. С разпоредбата се разрешава електронното изпращане на документ от потребителския профил на подателя пряко на потребителския профил на получателя като валиден начин на връчване на документи съгласно регламента, при условие че едно от алтернативните условия, посочени в букви а) и б), е изпълнено.

Член 19

Измененията в настоящия член бяха предложени с цел да се намали съществуващата фрагментация на националните системи. В предложението се съдържат две основни промени. На първо място, от съда, сезиран с производството, ще се изисква да изпрати предупредително съобщение за образуването на производството или за постановяването на неприсъствено съдебно решение до наличния потребителски профил на отсъстващия ответник. На второ място, определя се единен срок, през който може да се извърши извънредният съдебен контрол, посочен в параграф 4, възлизащ на две години, считано от издаването на неприсъственото съдебно решение.

Член 23а

В тази разпоредба се предвижда, че Комисията изготвя подробна програма за мониторинг на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент.

¹⁹ Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 15).

²⁰ Регламент (ЕО) № 1896/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за създаване на процедура за европейска заповед за плащане (ОВ L 399, 30.12.2006 г., стр. 1).

²¹ Решение от 2 март 2017 г., ECLI:EU:C:2017:157.

Член 24

В тази разпоредба се предвижда, че Комисията извършва оценка на настоящия регламент, в съответствие с Насоките на Комисията за по-добро регулиране и съгласно точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г., и представя доклад за основните констатации от тази оценка на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела („връчване на документи“)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 81 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В интерес на правилното функциониране на вътрешния пазар е необходимо допълнително да се подобри и ускори предаването и връчването между държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански и търговски дела.
- (2) С Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета³ се установяват правила за връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела.
- (3) Растящата интеграция в областта на съдебното сътрудничество на държавите членки, в които премахването на екзекватурата (междинна процедура) се е превърнало в правило, разкри ограниченията на правилата, съдържащи се в Регламент (ЕО) № 1393/2007.
- (4) За да се гарантира бързото предаване на документи в други държави членки с цел те да бъдат връчени на тяхна територия, следва да се използват всички подходящи средства на съвременните комуникационни технологии, при условие че се спазват определени условия във връзка с целостта и надеждността на получените документи. За тази цел цялата комуникация и целият обмен на документи между агенциите и органите, определени от държавите членки, следва да се осъществяват чрез децентрализирана информационна система, съставена от национални информационни системи.

¹ ОВ С, г., стр. .

² ОВ С, г., стр. .

³ Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела (връчване на документи) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1348/2000 на Съвета (ОВ L 324, 10.12.2007 г., стр. 79).

- (5) Получаващият орган следва, при всички обстоятелства и без свобода на преценка в това отношение, да информира адресата писмено чрез стандартен формуляр, че той може да откаже да приеме документа, който следва да бъде връчен, ако документът не е на език, който той разбира, или на официалния език или един от официалните езици на мястото на връчването. Това правило следва да важи и за всяко последващо връчване, след като адресатът вече е упражнил правото си на отказ. Правото на отказ следва да се прилага и при връчване чрез служители на дипломатически или консулски представителства, връчване чрез пощенска услуга и пряко връчване. Следва да е възможно да се отстрани нередовността на връчването на отказания документ чрез връчване на превод на документа на адресата.
- (6) Ако адресатът е отказал да приеме документа, съдът или органът, сезиран със производство, в хода на което връчването е станало необходимо, следва да провери дали този отказ е бил обоснован. За тази цел този съд или орган следва да вземе предвид всички релевантни данни, които се съдържат в делото или които са на негово разположение, за да определи действителните езикови умения на адресата. При преценката на езиковите умения на адресата съдът може да вземе предвид фактически елементи като например документи, написани от адресата на съответния език, обстоятелството дали професията на адресата предполага такива езикови умения (напр. учител или устен преводач), обстоятелството дали адресатът е гражданин на държавата членка, в която се провежда съдебното производство, или обстоятелството дали адресатът преди това е пребивавал в тази държава членка за известно време. Подобна преценка не следва да се извършва, ако документът е бил изготвен или преведен на официалния език или на един от официалните езици на мястото на връчването.
- (7) За да може съдебните производства с трансграничен елемент да бъдат ефикасни и бързи, са необходими ускорени канали за връчване на документи на лица в други държави членки. Поради тази причина следва да е възможно лице, което е заинтересовано от дадено съдебно производство, или съдът или органът, сезиран със производството, да извърши връчване на документи, пряко по електронен път, на цифровия потребителски профил на адресата, който има местоживееене в друга държава членка. Условието за използване на такъв вид пряко електронно връчване следва да гарантират, че електронните потребителски профили се използват за целите на връчването на документи само ако са налице подходящи гаранции за защитата на интересите на адресатите, било то чрез високи технически стандарти, било то под формата на изрично съгласие от страна на адресата.
- (8) Вече съществуващите преки канали за предаване и връчване на документи следва да бъдат подобрили така, че да предоставят надеждни и достъпни алтернативи на традиционното предаване чрез получаващите органи. За тази цел доставчиците на пощенски услуги следва да използват специфична обратна разписка, когато извършват връчването по пощата съгласно член 14 от Регламент (ЕО) № 1393/2007. Също така следва да е възможно всяко заинтересовано от дадено съдебно производство лице, а така също и съдът или органът, сезиран със съдебно производство, да връчва документи на територията на всички държави членки пряко посредством съдебни служители, длъжностни лица или други компетентни лица от държавата членка адресат.
- (9) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз. По-

специално настоящият регламент има за цел да гарантира пълно зачитане на правата на защита на адресатите, които произтичат от правото на справедлив съдебен процес, установено в член 47 от Хартата на основните права.

- (10) За да се даде възможност за бързо адаптиране на приложенията към Регламент (ЕО) № 1393/2007, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с изменението на приложения I, II и IV към регламента. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество*. По-специално, с цел осигуряване на равностойно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

*Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.; ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (11) В съответствие с точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество Комисията следва да извърши оценка на настоящия регламент въз основа на информация, събрана чрез специфични мерки за наблюдение, за да оцени реалното въздействие на регламента и необходимостта от последващи действия.
- (12) Тъй като целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради създаването на правна рамка за гарантиране на бързо и ефективно предаване и връчване на съдебни и извънсъдебни документи във всички държави членки могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (13) В съответствие с член 3 и с член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, [Обединеното кралство] [и] [Ирландия] [са нотифицирали/е нотифицирало/нотифицирала желанието си да участват/участва в приемането и прилагането на настоящия регламент] [не участват/не участва в приемането на настоящия регламент и не са обвързани/не е обвързано/обвързана от него, нито от неговото прилагане].
- (14) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за

функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

(15) Поради това Регламент (ЕО) № 1393/2007 следва да бъде съответно изменен.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕО) № 1393/2007 се изменя, както следва:

(1) Член 1 се заменя със следното:

„Член 1

Приложно поле и определения

1. Настоящият регламент се прилага по граждански и търговски дела за връчване на:

- а) съдебни документи на лица с местоживеене в държава членка, различна от тази, в която се провежда съдебното производство;
- б) извънсъдебни документи, които трябва да бъдат предадени от една държава членка на друга.

По специално регламентът не се прилага по отношение на данъчни, митнически и административни дела или по отношение на отговорността на държавата за действие или бездействие при упражняване на държавната власт (*acta iure imperii*).

2. Като се изключи член 3в, настоящият регламент не се прилага, когато адресът на получателя на документа, който трябва да се връчи, е неизвестен.

3. Настоящият регламент не се прилага при връчване на документ на упълномощения представител на дадена страна по делото в държавата членка, в която се провежда производството, независимо от местопребиваването на тази страна.

4. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „държава членка“ означава държавите членки с изключение на Дания.
- б) „държава членка на сезирания съд“ означава държавата членка, в която се провежда съдебното производство.“;

(2) В член 2, параграф 4 буква в) се заменя със следното:

„в) средствата за получаване, които са на тяхно разположение, за случаите, предвидени в член 3а, параграф 6; „;

(3) Вмъкват се следните членове 3а, 3б и 3в:

„Член 3а

Средства за комуникация, които се използват от предаващите органи, получаващите органи и централните органи

1. Документите, молбите, потвържденията, разписките, удостоверенията и всякакви други съобщения, за които се използват формуляр-образците приложение I и които се обменят между предаващи и получаващи органи,

между тези органи и централните органи или между централните органи на различни държави членки се предават чрез децентрализирана информационна система, съставена от национални информационни системи, свързани помежду си чрез комуникационна инфраструктура, позволяваща сигурен и надежден трансграничен обмен на информация между националните информационни системи.

2. Общата правна рамка за използването на удостоверителни услуги, съдържаща се в Регламент (ЕС) № 910/2014 на Съвета*, се прилага по отношение на документите, молбите, потвърждения, разписките, удостоверенията и всякакви други съобщения, предавани чрез децентрализираната информационна система, посочена в параграф 1.
3. Когато върху документите, молбите, потвържденията, разписките, удостоверенията и другите съобщения, посочени в параграф 1, се изисква да бъде поставен или вече е поставен печат или саморъчен подпис, вместо този печат или подпис може да се използва „квалифициран електронен печат“ или „квалифициран електронен подпис“ по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета.
4. Ако предаването в съответствие с параграф 1 е невъзможно поради непредвидена и изключителна неизправност в децентрализираната информационната система, предаването се извършва по възможния най-бърз начин посредством използване на алтернативни средства.

* Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

Член 3б

Разходи за създаване на децентрализираната информационна система

1. Всяка държава членка поема разходите за инсталацията, експлоатацията и поддръжката на своите точки за достъп до комуникационната инфраструктура, свързваща националните информационни системи в контекста на децентрализираната информационна система, посочена в член 3а.
2. Всяка държава членка поема разходите за създаването и адаптирането на националните си информационни системи с цел осигуряване на оперативната им съвместимост с комуникационната инфраструктура, както и разходите за управлението, експлоатацията и поддръжката на тези системи.
3. Параграфи 1 и 2 се прилагат, без да се засяга възможността за кандидатстване за отпускане на безвъзмездни средства по финансовите програми на Съюза за финансиране на дейностите, посочени в тези параграфи.

Член 3в

Помощ при търсене във връзка с неизвестен адрес

1. Когато адресът на получателя на съдебния или извънсъдебния документ, който трябва да се връчи в друга държава членка, е неизвестен, държавите членки предоставят помощ по един или повече от следните начини:

- а) съдебна помощ за установяване на адреса на лицето, на което трябва да се извърши връчването, предоставяна от определени за целта органи по искане на съда на държавата членка, сезиран с производство;
 - б) предоставяне на възможността за лица от други държави членки да отправят молби за информация относно адреси пряко до регистрите, съдържащи данни за местоживеенето, или до други обществено достъпни бази данни, включително по електронен път, чрез стандартен формуляр посредством европейския портал за електронно правосъдие;
 - в) предоставяне на подробни практически насоки относно наличните механизми за установяване на адресите на лица в рамките на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела и с оглед на осигуряването на достъп на обществеността до информацията.
2. Всяка държава членка предоставя на Комисията информация относно следното:
- а) начина, по който държавата членка ще предоставя помощ на своята територия съгласно параграф 1;
 - б) когато е приложимо, наименованията и адресите на органите, посочени в параграф 1, букви а) и б).

Държавите членки уведомяват Комисията за всяко последващо изменение на тази информация.

- (4) Член 4 се заменя със следното:

„Член 4

Предаване на документи

- 1. Съдебните документи се предават пряко и възможно най-бързо между органите, определени съгласно член 2.
- 2. Документът, който трябва да се предаде, се придружава от молба, изготвена чрез използване на формуляр-образец, установен в приложение I. Този формуляр се попълва на официалния език на държавата членка адресат, или, ако в тази държава членка има няколко официални езика, на официалния език или на един от официалните езици на мястото, където трябва да се извърши връчването, или на друг език, който тази държава членка е посочила, че може да приеме. Всяка държава членка посочва официалния език или официалните езици на Съюза, различни от нейния собствен език, които са приемливи за нея за целите на попълването на формуляра.
- 3. Правната сила и допустимостта като доказателства на документите, които се предават чрез децентрализираната информационна система, посочена в член 3а, не може да бъде отказвана в съдебни производства единствено на основание, че документите са в електронна форма. Ако документи на хартиен носител бъдат трансформирани в документи в електронна форма за целите на предаването чрез децентрализираната информационна система, електронните копия или разпечатките от тях имат същата сила като оригиналните документи.“;

- (5) Член 6 се заменя със следното:

„Член 6

Получаване на документи от получаващия орган

1. Когато бъде получен документ, на предаващия орган се изпраща автоматично потвърждение за получаването чрез децентрализираната информационна система, посочена в член 3а.
 2. В случай че молбата за връчване не може да бъде изпълнена въз основа на предадените информация или документи, получаващият орган се свързва с предаващия орган с цел да се осигурят липсващите информация или документи.
 3. Ако молбата за връчване попада очевидно извън приложното поле на настоящия регламент или връчването е невъзможно поради неспазване на формалните изисквания, след получаването им молбата и изпратените документи се връщат на предаващия орган заедно с уведомление за връщане, съставено съгласно формуляр-образец по приложение I.
 4. Ако получаващ орган получи документ за връчване, но не може да извърши връчването поради липса на териториална компетентност, той препраща документа и молбата чрез децентрализираната информационна система, посочена в член 3а, на териториално компетентния получаващ орган в същата държава членка, ако молбата отговаря на условията, предвидени в член 4, параграф 2, и информира надлежно предаващия орган, като използва формуляр-образец по приложение I. При получаването на документа и молбата от териториално компетентния получаващ орган в същата държава членка, на предаващия орган се изпраща автоматично потвърждение за получаването чрез децентрализираната информационна система, посочена в член 3а. ;
- (6) Въмква се следният член 7а:

„Член 7а

Задължение за определяне на представител за целите на връчването в държавата членка на сезирания съд

1. Когато документ за образуване на производството е бил връчен на ответника, в правото на държавата членка на сезирания съд може да бъде предвидено задължение за страните с местоживееене в друга държава членка да определят представител за целите на връчването на тях на документи в държавата членка на сезирания съд.
 2. Когато дадена страна не изпълни задължението за определяне на представител в съответствие с параграф 1 и не е изразила съгласието си да използва електронен потребителски профил в съответствие с член 15а, всеки начин на връчване, позволен съгласно правото на държавата членка на сезирания съд, може да бъде използван за връчването на документи по време на производството, при условие че заинтересованото лице е надлежно информирано за тази последица.“;
- (7) Член 8 се заменя със следното:

Отказ от приемане на документ

1. Получаващият орган информира адресата, използвайки формуляр-образец по приложение II, че може да откаже да приеме документа, който трябва да се връчи, ако не е написан или придружен от превод на един от следните езици:
 - а) език, който адресатът разбира;
 - или
 - б) официалния език на държавата членка адресат, или, при наличие на няколко официални езика в тази държава членка, официалния език или един от официалните езици на мястото, където трябва да се осъществи връчването.
2. Адресатът може да откаже да приеме документа по време на връчването или в срок от две седмици, като изпрати формуляр-образец по приложение II на получаващия орган.
3. В случай че получаващият орган е уведомен, че адресатът отказва да получи документа в съответствие с параграфи 1 и 2, той незабавно уведомява предаващия орган чрез удостоверение, предвидено в член 10, и връща молбата.
4. Ако адресатът е отказал да приеме документа в съответствие с параграфи 1 и 2, съдът или органът, сезиран със съдебното производство, в хода на което връчването е било осъществено, проверява дали този отказ е бил обоснован.
5. Нередовността на връчването може да бъде отстранена, като на адресата бъде връчен, в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, документът, придружен от превод на език, предвиден в параграф 1. В такъв случай за дата на връчването на документа се смята датата, на която документът, придружен от превода, е връчен в съответствие със законодателството на държавата членка адресат. Когато обаче, съгласно законодателството на дадена държава членка, документът трябва да се връчи в рамките на определен срок, датата, която се взема предвид по отношение на заявителя, е датата на връчването на първоначалния документ, определена в съответствие с член 9, параграф 2.
6. Параграфи 1—5 се прилагат и за другите начини на предаване и връчване на съдебни документи, предвидени в раздел 2.
7. За целите на параграф 1 служителите на дипломатически или консулски представителства, когато връчването се извършва съгласно член 13, или органът или лицето, когато връчването се извършва съгласно член 14 или член 15а, информират адресата, че може да откаже да приеме документа и че всеки отказан документ следва да се изпрати на тези служители или съответно на този орган органи или това лице.“;
- (8) В член 10 параграф 1 се заменя със следното:

„1. След като бъдат изпълнени свързаните с връчването на документа формалности, по формуляр-образец по приложение I се издава удостоверение за тяхното изпълнение, което се адресира до предаващия орган.“;
- (9) Членове 14 и 15 се заменят със следното:

„Член 14

Връчване чрез пощенски услуги

1. Връчване на съдебни документи може да се извърши пряко чрез пощенски услуги на лица с местоживееене в друга държава членка посредством препоръчано писмо с обратна разписка.
2. За целите на настоящия член връчването по пощата се извършва чрез използване на специфичната обратна разписка по приложение IV.
3. Независимо от законодателството на държавата членка, в която е издаден документа, връчването по пощата се счита за валидно извършено също така, ако документът е бил връчен на домашния адрес на получателя на пълнолетни лица, които живеят в същото домакинство като получателя или са наети на работа там от адресата и които са в състояние и имат желание да приемат документа.

Член 15

Пряко връчване

1. Съдебни документи могат да се връчват пряко на лица с местоживееене в друга държава членка посредством съдебни служители, длъжностни лица или други компетентни лица от държавата членка адресат.
 2. Всяка държава членка предоставя на Комисията информация за видовете професии или компетентните лица, на които е разрешено да извършват връчване по настоящия член на нейната територия.“;
- (10) Вмъква се следният член 15а:

„Член 15а

Електронно връчване

Чрез електронни средства съдебни документи могат да се връчват пряко на лица с местоживееене в друга държава членка на потребителски профили, достъпни за адресата, при условие че е изпълнено едно от следните условия:

- а) документите са изпратени и получени чрез използване на квалифицирани услуги за електронна препоръчана поща по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета
 - б) след започването на съдебно производство адресатът е дал изрично съгласие на съда или органа, сезиран с производството, за използване на този конкретен потребителски профил за целите на връчването на документи в хода на съдебно производство.“;
- (11) Членове 17 и 18 се заменят със следното:

„Член 17

Изменения на приложенията

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 18 за изменение на приложения I, II и IV с цел актуализиране на формуляр-образците или извършване на технически промени в тези формуляри-образци.

Член 18

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
 2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 17, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от *[датата на влизане в сила на настоящия регламент]*.
 3. Делегирането на правомощия, посочено в член 17, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
 4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуетноститутуционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество*.
 5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
 6. Делегиран акт, приет съгласно член 17, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“;
- (12) Добавят се следните членове 18а и 18б:

„Член 18а

Създаване на децентрализираната информационна система

Комисията приема актове за изпълнение за създаване на децентрализираната информационна система, посочена в член 3а. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18б, параграф 2.

Член 18б

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
 2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.“;
- (13) Член 19 се заменя със следното:

Неявяване на ответник

1. Когато даден документ за образуване на производство е трябвало да бъде предаден на друга държава членка, за да бъде връчен съгласно разпоредбите на настоящия регламент, и ответникът не се е явил, съдебно решение не се постановява, докато не се установи, че връчването или предаването са били извършени в срок, достатъчен, за да позволи на ответника да организира своята защита, и че:
 - а) документът е бил връчен по начин, предписан от вътрешното право на държавата членка адресат за връчване на лица, намиращи се на нейна територия, на документи по вътрешноправни производства; или
 - б) документът действително е предаден на ответника или е доставен до неговото пребиваване по друг начин, предвиден в настоящия регламент;
2. Независимо от параграф 1, съдът може да постанови решение дори ако не било получено удостоверение, потвърждаващо връчването или предаването, ако са изпълнени следните условия:
 - а) документът е предаден по един от начините, предвидени в настоящия регламент;
 - б) срок, не по-къс от шест месеца, считан за достатъчен от съдията по делото, е изминал от деня на предаване на документа;
 - в) не е получено никакво удостоверение, въпреки че са положени всички необходими усилия за неговото получаване чрез компетентните власти или органи на държавата членка адресат.
3. Когато условията, посочени в параграф 2, са изпълнени, се полагат разумни усилия, за да се информира чрез всички възможни канали за комуникация, включително съвременни комуникационни технологии, ответникът, чийто адрес или профил е известен на сезирания съд, че срещу него е било образувано съдебното производство.
4. Независимо от параграфи 1 и 2 при спешни случаи съдът може да разпореди всякакви временни или обезпечителни мерки.
5. Когато даден документ за образуване на производство е трябвало да бъде предаден на друга държава членка, за да бъде връчен съгласно разпоредбите на настоящия регламент, и е постановено решение срещу ответник, който не се е явил, съдът има право да освободи ответника от последиците от изтичане на срока за обжалване на решението, ако са изпълнени следните условия:
 - а) ответникът не по своя вина не се е запознал своевременно с документа, за да се защити, или с решението, за да може да го обжалва;
 - б) аргументите, изложени от ответника по делото, изглеждат на пръв поглед основателни.

Молбата за освобождаване от последиците на изтеклия срок за обжалване се допуска за разглеждане само ако е подадена в рамките на един разумен срок, след като ответникът е узнал за решението.

Такава молба не се приема за разглеждане, ако е била подадена повече от две години след датата на решението.

6. След изтичането на срок от две години от датата на съдебното решение, посочено в параграф 2, разпоредбите на националното право, даващи възможност за извънредно освобождаване от последиците на изтичането на срока за обжалване, не могат да се прилагат в контекста на оспорване на признаването и изпълнението на това съдебно решение в друга държава членка.
7. Параграфи 5 и 6 не се прилага за решенията, които се отнасят до гражданското състояние или правоспособността и дееспособността на лицата.“;
- (14) В член 23 параграф 1 се заменя със следното:
- „1. Държавите членки съобщават на Комисията информацията по членове 2, 3, 3в, 4, 10, 11, 13 и 15. Държавите членки съобщават на Комисията дали, съгласно тяхното законодателство, даден документ следва да се връчи в рамките на определен срок, както е посочено в член 8, параграф 3 и член 9, параграф 2.“
- (15) Вмъква се следният член 23а:

„Член 23а
Мониторинг

1. Най-късно до *[две години след датата на прилагане]* Комисията въвежда подробна програма за мониторинг на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент.
2. В програмата за мониторинг се определя чрез какви средства и на какви интервали се събират данните и другите необходими доказателства. В нея се посочват действията, които трябва да бъдат предприети от Комисията и от държавите членки за събирането и анализа на данните и другите доказателства.
3. Държавите членки представят на Комисията данните и другите доказателства, необходими за мониторинга.“
- (16) Член 24 се заменя със следното:

„Член 24
Оценка

1. Не по-рано от *[пет години след датата на прилагане на настоящия регламент]* Комисията извършва оценка на настоящия регламент и представя основните констатации от нея в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет.
2. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.“
- (17) Добавя се ново приложение IV, както е посочено в приложението към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се, считано от *[18 месеца след датата на влизането в сила на регламента]*.

Независимо от това:

- а) параграф 14 от член 1 се прилага, считано от... [12 месеца след влизането в сила на регламента] и
- б) параграфи 3, 4 и 5 от член 1 се прилагат, считано от... [24 месеца след влизането в сила на регламента].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател